

Een spervuur van bezuinigingen

**De ontwikkeling van de kanonnierstraining van de Amerikaanse marine tussen
1898 en 1903.**

Jonas Penning de Vries

Studentnummer: 6289681

j.d.penningdevries@students.uu.nl

BA Eindwerkstuk

9-4-2021

Begeleider: David Onnekink

7881 woorden

Universiteit Utrecht

Abstract

De Amerikaanse marine behaalde in 1898 een klinkende overwinning op Spanje in de Spaans-Amerikaanse Oorlog. Dit onderzoek heeft als doel het bestuderen van de verdere ontwikkeling van de marine na de oorlog met Spanje, vanaf 1898 tot 1903. Er wordt gefocust op de training van kanonniers, die tijdens de oorlog met Spanje beduidend minder vaak hun doel troffen dan tijdens de training gebruikelijk was. Hoewel er pogingen werden gedaan om de nauwkeurigheid van de kanonniers te verbeteren, berustte dit vooral op kleine technologische ontwikkelingen zoals het installeren van nieuwe vizieren en het gebruiken van nieuwe vormen van kruit. De feitelijke hoeveelheid trainingen nam zelfs af, en waren er niet op gericht het vuur over de hele linie nauwkeuriger te maken. De marine raakte zelfs in de ban van bezuinigingen, en vertrouwde op goedkopere alternatieven voor training, die de kanonniers niet voorbereidden op een echte zeeslag. Wat betreft de kanonniers en het vuren van geschut maakte de Amerikaanse marine van 1898 tot 1903 een negatieve ontwikkeling door; er werd minder zuiver geschoten. Geloof in een herhaling van de succesvolle oorlog met Spanje had de vloot verzwakt.

Inhoudsopgave

Inleiding: pagina 4.

Hoofdstuk 1, historische context: pagina 6.

Hoofdstuk 2, historiografisch kader: pagina 11.

Hoofdstuk 3, onderzoek: pagina 13.

Conclusie: pagina 27.

Literatuurlijst: pagina 29.

Inleiding

Tijdens de zeeslag bij Manilla tussen de Amerikaanse en Spaanse eskaders op 1 mei 1898, onderdeel van de Spaans-Amerikaanse oorlog, gebeurde er iets merkwaardigs. Aan boord van de USS Raleigh was het vertrouwen in de Amerikaanse vloot zo groot dat een groep matrozen in het ruim een klein feestje had georganiseerd. Ze speelden op meegebrachte instrumenten het toen populaire lied 'There'll be a Hot Time in the Old Town Tonight' en zongen uit volle borst het refrein. Een officier die kwam vertellen hoe de slag verliep was onder de indruk, en beval ze luider te zingen, zodat het hele schip kon meegenieten.¹ Het vertrouwen was niet misplaatst; de Amerikaanse vloot vermorzelde de Spaanse schepen in enkele uren, zonder dat er ook maar een Amerikaans schip verloren ging.²

Maar de euforie van de overwinning leidde wel af van een duidelijk gebrek van de vloot; de Amerikanen schoten vaker mis dan dat zij hun doel troffen, terwijl dit de hoofdtaak van een marineschip het inzetten van vuurkracht is.³ Dit onderzoek richt zich op de ontwikkeling van het scheepsgeschut en de doctrine en training voor kanonnières binnen de Amerikaanse marine in de jaren 1898-1903. Dit is een onderbelicht onderwerp in de historiografie. De bestaande literatuur over de Amerikaanse marine behandelt vooral de ontwikkeling van de marine voor de oorlog, innovaties op het gebied van stoomturbines en de introductie van nieuwe technologieën zoals elektrische aandrijvingen, en er is maar zelden aandacht voor het geschut. De evolutie van het Amerikaanse geschut is daarom een prima ingangspunt om de ontwikkeling van de marine na de oorlog met Spanje te bestuderen.

Om de ontwikkeling van de Amerikaanse marine, en in het bijzonder het geschut te bestuderen wordt in dit onderzoek gebruik gemaakt van de jaarverslagen van het Amerikaanse *Department of the Navy*, in feite het ministerie van de Marine. In deze rapporten werd per jaar de stand van de marine, aanbevelingen voor verbeteringen en experimenten met nieuwe wapens en technieken gerapporteerd aan de president. De rapporten geven dus een perfecte inkijk in het reilen en zeilen van het Department of the Navy; het onderzoek is een kwalitatief tekstonderzoek waarin het beleid van het Department met betrekking tot de kanonnières wordt bestudeerd. Werd de training aangepast? Waaruit bestond de training? Was de Amerikaanse

---

¹ Ivan Musicant, *Empire by Default: The Spanish-American War and the Dawn of the American Century* (New York 1998), 224.

² Musicant, *Empire by Default*, 224-227.

³ Een marineschip kan ook worden gebruikt om macht te projecteren. In de Amerikaanse context betekende dit vooral bewapend en al voor een vijandige kust rondvaren, met de belofte de kanonnen te gebruiken. Maar zelfs dan was er nog sprake van de impliciete dreiging van geweld, en dus ook de belofte de kanonnen af te vuren. En dat kanonvuur moest natuurlijk wel nauwkeurig zijn.

marine in 1903 nauwkeuriger met het geschut dan in 1898? Dat zijn de vraagstukken waar dit onderzoek zich op richt.

Behalve deze inleiding heeft deze scriptie drie hoofdstukken en een conclusie. In hoofdstuk 1 wordt de historische context rondom de oorlog met Spanje en de overwinning van de Amerikanen beschreven, in hoofdstuk 2 is er aandacht voor de al bestaande literatuur over de Amerikaanse marine, en in hoofdstuk 3 komen de bevindingen uit de jaarverslagen aan bod. De conclusie herhaalt deze bevindingen, en reflecteert op het onderzoek.

Hoofdstuk 1

Historische context: de Spaans-Amerikaanse Oorlog en de Venezuela-Crisis.

In de late 19^e eeuw zat de Verenigde Staten nog in de transitiefase van een voornamelijk agrarische economie naar een mondiale economische speler; in 1900 was het wereltaandeel van de Verenigde Staten van de totale industriële productie al 23,6 procent.⁴ Op economisch gebied was het land een mondiale factor, en op politiek gebied na 1898 ook. Gekoppeld aan deze industrie was het bouwen van een gloednieuwe oorlogsvloot die de Amerikaanse overzeese belangen kon verdedigen en die de verouderde antieke schepen die nog van de Amerikaanse Burgeroorlog dateerden moest vervangen.⁵

Dit kwam deels door het werk van de militaire historicus en marineofficier Alfred Thayer Mahan. Hij had met zijn *'The Influence of Sea Power on World History'* uit 1890 bijgedragen aan een intellectuele revolutie die leidde tot het bouwen van een moderne Amerikaanse vloot met zware slagschepen.⁶ Volgens zijn theorieën zouden alle toekomstige conflicten tussen natiestaten worden beslist met strategische maritieme macht, en was de controle over de zee dus doorslaggevend.⁷

Die nieuwe markt zou al spoedig komen; Amerikaanse investeringen in Cuba waren in gevaar gekomen door de Cubaanse Revolutie tegen het Spaanse gezag. Toen de Amerikaanse regering het slagschip de USS Maine naar Cuba stuurde als poging om de Amerikaanse burgers en belangen op Cuba te beschermen, gebeurde er iets onverwachts. De Maine ontplofte in de haven van Havana in februari 1898; pogingen tot diplomatie mochten niet baten en in april dat jaar brak de Spaans-Amerikaanse Oorlog van 1898 uit.

Er werd al snel een legerkorps vrijwilligers gevormd om de Spanjaarden op Cuba te verslaan en tegelijkertijd werd het Amerikaanse Asiatic Squadron onder bevel van *commodore* George Dewey door de tijdelijke vervanger van de Minister van Marine, Theodore Roosevelt, eropuit gezonden om de Spaanse kolonie in de Filippijnen aan te vallen.⁸ Het doel was om te voorkomen dat het Spaanse eskader bij Manilla zou uitvaren om bijvoorbeeld de Amerikaanse westkust, of Hawaii aan te vallen.⁹ Dewey wist bij de slag bij de Baai van Manilla op 1 mei

---

⁴ Mary Nolan, *The Transatlantic Century, Europe and America 1890-2010*, (Cambridge 2012), 15-20.

⁵ Musicant, *Empire by Default*, 14-17.

⁶ David Silbey, *A War of Frontier and Empire, The Philippine-American War, 1899-1902*, (New York 2008), 39-46.

⁷ Musicant, *Empire by Default*, 9.

⁸ Silbey, *War of Frontier and Empire*, 53-65.

⁹ Musicant, *Empire by Default*, 154.

1898 een verpletterende zege te behalen; de gehele Spaanse vloot werd door de schepen van Dewey vernietigd of uitgeschakeld zonder dat er maar één schip verloren ging. Bovendien viel er aan de Amerikaanse zijde maar een enkele dode, door oververhitting en een zonnesteek. In een enkele zeeslag was de Spaanse vloot in de Grote Oceaan verslagen, en kon de stad Manilla vanuit de zee worden belegerd.

Bij Cuba was ook een Spaans eskader aanwezig, dat vanuit Spanje was gestuurd om het eiland te verdedigen. Ook dit eskader zocht beschutting in een baai, die van Santiago de Cuba, waar mijnevelden en forten met geschut de vloot zouden moeten beschermen.¹⁰ De stad was echter onhoudbaar; het Amerikaanse expeditieleger was eind juni gearriveerd op Cuba, en na de heuvels rondom de stad te hebben bestormd werd Cerveza, de bevelhebber van het eskader, door de plaatselijke autoriteiten bevolen om uit te breken met zijn schepen en een andere haven te zoeken.¹¹ Cerveza werd echter opgewacht door een Amerikaans eskader, dat hem en al zijn schepen op 3 juli tot zinken bracht in een eenzijdige zeeslag, waarbij ook weer maar een dodelijk slachtoffer aan Amerikaanse zijde viel.¹²

De oorlog was hierna beslecht. De verdedigers van de stad Santiago gaven zich over op 14 juli, een kleiner expeditieleger veroverde met gemak Puerto Rico en op 13 augustus werd een wapenstilstand getekend, met een daaropvolgende Vrede van Parijs die in december van 1898 werd getekend. Cuba, de Filippijnen, Puerto Rico en het eiland Guam werden Amerikaanse bezittingen, en de moderne Amerikaanse vloot had de vuurdoop doorstaan.

De Spaanse schepen werden in de zeeslagen allemaal uitgeschakeld of moesten zich overgeven, maar dit was meer te danken aan de relatieve zwakte van de Spaanse marine dan aan de superioriteit van de Amerikanen. De Spaanse schepen waren voor het merendeel niet gepantserd, en het Amerikaanse vuur was verre van nauwkeurig. Van de meer dan duizend granaten die werden afgevuurd tijdens de slag bij Manilla uit de kanonnen van zes en acht inch troffen er slechts 28 hun doel.¹³ Bij de slag bij Santiago de Cuba werden door de Amerikanen meer dan 8000 granaten afgevuurd, waarvan er slechts 120 hun doel troffen.¹⁴ Het was voor het Navy Department echter belangrijker dat de Spanjaarden waren verslagen; het ging er niet om hoe er was gewonnen, het ging er om dat de Amerikanen overduidelijk de winnaars waren.

---

¹⁰ Nathan Miller, *The United States Navy: A history* (Annapolis 1997) 161.

¹¹ Miller, *The US Navy*, 163. De stad heet overigens ook Santiago de Cuba.

¹² *Ibidem*, 164.

¹³ In die tijd waren deze kanonnen het middenveld tussen licht en snel vurend geschut en zwaar en traag geschut. Bron: James C Bradford, *America, Sea power, and the World* (Hoboken 2016), 145.

¹⁴ Nathan Miller, *The U.S. Navy : a history* (Annapolis 1997), 165.

Na de slag bij Manilla arriveerden al snel meerdere Europese oorlogsschepen, met als belangrijkste nieuwkomers drie Duitse.¹⁵ Daarnaast waren er twee Engelse, een Japans en een Frans oorlogsschip in de baai gearriveerd. Maar vooral de opstelling van de Duitsers vereist extra aandacht, omdat zij na de Amerikanen het grootste aanwezige eskader hadden. Voor Duitse schepen in de Stille Oceaan zouden de Filippijnen een goede plek zijn voor kolenbunkers. De eilandengroep zou dan kunnen dienen als een springplank voor verdere koloniale expansie; zonder aparte depots en havens voor brandstof en voorraden zou een vloot aan de kust gekluisterd zijn. Dit was ook niet het eerste conflict over koloniale expansie in de Grote Oceaan tussen de Verenigde Staten en het Duitse Rijk; in 1889 waren Duitse en Amerikaanse schepen al bijna slaags geraakt over de Samoa-eilanden. Dit was alleen voorkomen door een orkaan die uiteindelijk de Duitse en Amerikaanse schepen zo zwaar beschadigde, dat er werd gekozen voor een diplomatieke oplossing.¹⁶

In de baai van Manilla in 1898 was het een andere zaak; steeds meer Duitse schepen verzamelden zich, en de bemanningen begonnen zich te gedragen alsof ze de Filippijnen al hadden veroverd.¹⁷ Zonder overleg met Dewey stoomden de Duitse kruisers door de baai, landden ze gewapende matrozen op het eiland Bataan, en bezetten ze zelfs een huis dat als tijdelijk hoofdkwartier voor het Duitse eskader werd bestempeld. Uiteindelijk kwamen Duitse officieren naar Manilla om daar te overleggen met de Spanjaarden, die zich nog niet hadden overgegeven. De angst bestond dat Spanje en Duitsland zouden gaan samenwerken om de Amerikanen te verdrijven, en er werd rekening gehouden met een mogelijke oorlog tegen Duitsland.¹⁸

De oorlogsdreiging werd uiteindelijk afgewend na een woordenwisseling tussen commodore Dewey en de adjudant van de Duitse bevelhebber van het eskader en het arriveren van de Amerikaanse kruiser USS Charleston als versterking voor Dewey. Het is echter de vraag hoe de strijd zou zijn verlopen als er nog een zeeslag had plaatsgevonden tussen de Amerikaanse en Duitse eskaders; het Amerikaanse vuur had dan wel de zwakke Spanjaarden weggevaagd, maar de Duitse vloot was geen verouderde verzameling schepen en een moderne tegenstander.

Vijf jaar later was Theodore Roosevelt president geworden. Mede dankzij zijn dienst in het Amerikaanse leger tijdens de oorlog met Spanje had hij het tijdens de

---

¹⁵ Musicant, *Empire by Default*, 556.

¹⁶ Bradford, *America, Sea power, and the World*, 123.

¹⁷ Musicant, *Empire by Default*, 559.

¹⁸ *Ibidem*, 560.

herverkiezingscampagne van president William McKinley tot vicepresident geschopt. McKinley zelf tijdens zijn tweede ambtstermijn vermoord, waardoor Roosevelt zelf het Witte Huis kon betreden.¹⁹

Niet alleen drukte hij zijn stempel op verdere uitbreiding van de vloot, maar ook werd hij fervent verdediger van de belangen van de Verenigde Staten op de Noord- en Zuid-Amerikaanse continenten.²⁰ Vanwege zijn agressieve buitenlandbeleid kwam hij meerdere malen in aanvaring met andere grootmachten, waaronder Engeland en Duitsland. Zijn beleid was in feite een voortzetting van de Monroe-Doctrine, die stelde dat de VS geen nieuwe Europese kolonisatie in de Nieuwe Wereld zou accepteren. Maar het innen van schulden bij Zuid-Amerikaanse schuldenaren door Europese grootmachten was een andere zaak. Landen zoals Venezuela waren vaak leningen aangegaan met Europese grootmachten om bijvoorbeeld spoorwegen aan te leggen.²¹ Deze leningen werden dan vaak onder dwang, met zogeheten *gunboat diplomacy* terugbetaald omdat de betreffende regering de leningen niet kon of wilde terugbetalen.²² In het geval van Venezuela kwam het zo ver dat in december 1902 Groot-Brittannië en Duitsland een ultimatum stelden aan Venezuela, en dat er betaald moest worden. Als antwoord werden 200 Britse en Duitse onderdanen in Venezuela gearresteerd.²³

Mede door die arrestaties begonnen de Britten en de Duitsers met een 'vredezame blokkade' van Venezuela op 9 december 1902, waarbij alle schepen, inclusief neutrale handelsschepen, die Venezuela naderden werden teruggestuurd of tijdelijk werden vastgehouden.²⁴ Dezelfde dag dat die 'vredezame' blokkade werd ingevoerd werden vier Venezolaanse kanonneerboten geënterd en gezonken door de Duitse marine.²⁵ Toen ook nog twee forten werden beschoten gaf de president van Venezuela Jose Castro het op, en vroeg om Amerikaanse hulp voor arbitrage bij het conflict. Uit voorzorg liet Roosevelt de Amerikaanse vloot verzamelen bij Puerto Rico met de instructie dat de vloot binnen een uur naar Venezuela zou moeten kunnen afvaren om slag te leveren. Deze vloot stond onder bevel van admiraal Dewey, die was gepromoveerd.²⁶ President Roosevelt lichtte hier de Duitse ambassadeur von Holleben over in, en maakte zo duidelijk dat oorlog zeker een mogelijkheid was, tenzij

---

¹⁹ Bradford, *America, Sea Power and the World*, 142.

²⁰ Ibidem.

²¹ Lawrence Lenz, *Power and Policy: America's First Steps to Superpower, 1889-1922* (New York 2007), 125.

²² Lenz, *Power and Policy*, 113. Gunboat diplomacy is het nastreven van politieke doelen door zwakkere landen te bedreigen met een oorlogsvloot.

²³ Ibidem, 114.

²⁴ Ibidem, 118.

²⁵ Ibidem.

²⁶ Ibidem.

Duitsland zou inbinden.²⁷ Op 14 februari 1903 accepteerden de Duitsers de Amerikaanse eisen, en de blokkade werd opgeheven, in ruil voor 357.000 dollar aan schadeclaims.²⁸

Stel dat de situatie wel in een oorlog was geëindigd. Was de Amerikaanse scheepsartillerie in de vijf jaar sinds de oorlog met Spanje nauwkeuriger geworden? Was de training herzien, waren er verbeteringen ingevoerd of had de oorlog met Spanje de Amerikaanse overheid er van overtuigd dat de marine volmaakt was, en geen verbeteringen nodig had? Het is niet zeker dat de Amerikaanse vloot daadwerkelijk had kunnen winnen van de Duitsers. De Amerikaanse marine was dan misschien wel modern, maar het geschut was in de oorlog met Spanje verre van nauwkeurig gebleken. En juist daarom is het interessant om te onderzoeken op welke manieren het Navy Department de nauwkeurigheid van het geschut heeft verbeterd in de jaren na de oorlog met Spanje; het geeft een inkijk in de ontwikkeling van de Amerikaanse marine tussen 1898, het jaar van de oorlog met Spanje, en 1903, het jaar waarin er bijna weer een zeeoorlog werd uitgevochten met een Europese natie.

---

²⁷ Lenz, *Power and Policy*, 118.

²⁸ *Ibidem*, 121.

Hoofdstuk 2

Historiografisch kader

De ontwikkeling van het Amerikaanse scheepsgeschut na de oorlog met Spanje is een onderbelicht onderwerp. In de overzichtswerken over de ontwikkeling van de Amerikaanse marine wordt de oorlog met Spanje eigenlijk altijd vermeld, maar vooral als een daverend succes en de vuurdoop van de nieuwe moderne vloot. Hoogstens wordt de slechte nauwkeurigheid van het Amerikaanse vuur in een enkele zin benoemd, zoals deze vermelding over de zeeslag bij Santiago: ‘Also, American marksmanship was surprisingly poor. More than 8.000 shells were fired at the fleeing ships, but an examination of the hulks of the four cruisers showed only 120 hits.’²⁹ En dit terwijl bij de zeeslag bij Manilla ook maar weinig granaten hun doel troffen.³⁰

Meer gespecialiseerd werk over de Amerikaanse vloot in de late negentiende eeuw behandelt eerder de fiscale aspecten van de vloot, en de hoeveelheid gepantserde schepen in de vloot.³¹ Studies naar het geschut schitteren in afwezigheid. Het gericht afvuren van scheepsartillerie is in beginsel een technische handeling, die in de loop der eeuwen ook is veranderd door innovaties in de technologie. De meeste aandacht voor technologische verandering in de historiografie over de Amerikaanse vloot in de negentiende eeuw gaat echter niet naar geschut, maar naar de stoommachines, en het verbeteren van de actieradius van de stoomschepen van de marine, zoals in het werk van William McBride.³² Een mogelijke verklaring hiervoor is dat verbeteringen van het Amerikaanse geschut niet op technologie, maar op bijvoorbeeld verbeterde opleidingen voor bemanningen van schepen waren gebaseerd.

Verder heeft McBride ook aandacht voor de ontwikkeling van moderne stoomturbines die de Amerikaanse vloot een betere actieradius moest geven, de debatten over de voor- en nadelen van torpedowapens, de correcte training voor officieren en uiteindelijk de ontwikkeling van de *Dreadnought*-klasse van oorlogsschepen door Groot-Brittannië. Zijn werk is uitputtend, maar beschrijft vooral de conflicten tussen verschillende facties in de marine die voor- of

---

²⁹ Nathan Miller, *The U.S. Navy : a history* (Annapolis 1997), 165.

³⁰ Zie: Ivan Musicant, *Empire by Default: The Spanish-American War and the Dawn of the American Century* (New York 1998), 224-226 en James C Bradford, *America, Sea power, and the World* (Hoboken 2016), 145.

³¹ Timothy S. Wolters, ‘Recapitalizing the Fleet: A Material Analysis of Late-Nineteenth-Century U.S. Naval Power’, *Technology and Culture* 52 (2011) 1, 103-126, aldaar 106.

³² William M. McBride, *Technological Change and the United States Navy, 1865-1945* (Baltimore 2000), 7-37 en 40-47.

tegenstander waren van innovatie. Net zoals Miller, worden de ontwikkelingen direct na de oorlog met Spanje op het gebied van geschut nauwelijks benoemd. behandeld.

Studies die zich exclusief richten op de ontwikkeling van het geschut zijn er wel, met als beste voorbeeld Norman Friedman's *Naval Firepower: Battleship Guns and Gunnery in the Dreadnought Era*.³³ Wie hoopt dat dit boek inzicht geeft komt bedrogen uit. Ongeveer de helft van zijn boek gaat exclusief over de ontwikkeling van geschut in de jaren voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog, en zijn focus ligt vooral op de Britse ontwikkelingen. De jaren 1906-1914 en de Eerste Wereldoorlog worden in twee korte hoofdstukken besproken, de rest van het boek gaat vooral over het interbellum en de Tweede Wereldoorlog. De titel is misleidend, en heeft maar weinig aandacht voor *dreadnoughts*. De focus op de Britten weet Friedman nog enigszins te verdedigen: 'In 1939 gun control was probably the most sophisticated naval technology. It was vital but secret; ironically many navies used related systems derived from common British ancestors without realising it.'³⁴

Desondanks krijgt de Amerikaanse marine ook een apart hoofdstuk, dat dezelfde mankementen vertoont van de bovengenoemde werken. De impact van de oorlog met Spanje wordt wederom niet toegelicht, behalve de opmerking dat het vuur niet altijd even nauwkeurig was.³⁵ Uit het bronnenapparaat van Friedman blijkt ook dat hij wat betreft de Amerikaanse marine geen enkele bron van voor 1904 heeft gebruikt. Bovendien benoemt hij op geen enkel punt veranderingen in de training van de kanonniers. Er is dus een duidelijk gat in de historiografie in de jaren 1898-1903, en juist daarom kan mijn onderzoek een unieke inkijk geven in de ontwikkeling van de marine in die jaren.

Bij Friedman en McBride ligt de focus erg sterk op technologische vernieuwing en mechanische oplossingen; aanpassingen in de training van bemanningen komen nauwelijks aan bod. Het is vreemd dat hier zo weinig aandacht voor is. En juist daarom is het belangrijk om, vanuit het perspectief van het *Navy Department*, te kijken welke ontwikkelingen waren op het gebied van het geschut van de Amerikaanse marine na de oorlog met Spanje.

---

³³ Norman Friedman, *Naval Firepower – Battleship Guns and Gunnery in the Dreadnought Era* (Barnsley 2013).

³⁴ Friedman, *Naval Firepower*, 4.

³⁵ *Ibidem*, 248.

Hoofdstuk 3

De staat van de artillerietraining tijdens en na de oorlog met Spanje, 1898-1899

Na de oorlog met Spanje was er de eerste jaren maar weinig aandacht voor de slechte nauwkeurigheid van de vloot tijdens de zeeslagen bij Manilla en Santiago de Cuba, maar in de loop der jaren kwam hier wel verandering in. Dit hoofdstuk bestudeert met behulp van de jaarverslagen van het Navy Department de ontwikkelingen binnen de marine op het gebied van het geschut in de jaren 1898-1903. Elk jaarverslag behandelt twaalf maanden in het fiscale jaar van de marine, van juli tot en met juni het volgende jaar, en geeft inzicht in de institutionele en operationele geschiedenis van de marine.. In de jaarverslagen komt letterlijk elk aspect van de marine aan bod, van de hoeveelheid steenkool op de scheepswerven tot rusthuizen voor gepensioneerde matrozen, maar dit onderzoek richt zich alleen op het geschut en de training van de kanonniers. Werd de training of het geschut veranderd als gevolg van de oorlog met Spanje? Waren de kanonniers nauwkeuriger in 1903 ten opzichte van 1898? Werd er überhaupt een les getrokken uit de oorlog met Spanje? Dat zijn de vragen waar dit onderzoek zich op richt.

Het Navy Department verkeerde na de oorlog met Spanje in een overwinningsroes. Er was veel lof voor het succes van de Amerikaanse schepen, en het marine-establishment was in het algemeen tevreden over de Amerikaanse kanonniers. Het hoofd van het *Bureau of Navigation*, Rear-Admiral F.V. McNair, stelde het als volgt: ‘The completeness of our naval victories during the war [...] naturally led to a general conclusion that our gunnery had much to do with the matter.’³⁶ McNair stond er echter wel bij stil dat het Amerikaanse vuur niet zo nauwkeurig was als de prestaties die tijdens de trainingen werden behaald. Daar had hij een drietal verklaringen voor:

[...] in the first place, the demolition of the enemy’s ships has been so complete [...] that the marks of many hits were obliterated [...] by subsequent fires and explosions; in the second place, the *ranges at which the combats haven taken place* have usually been so much greater than those [...] *in target practice*, that this difference would account for a reduction of from 30 to 60 per cent in the percentage of hits; and finally, *the rate of fire was much higher* [...] than at target practice’.³⁷

---

³⁶ United States Navy Department, *Annual Reports of the Navy Department for the year 1898* (Washington 1898), 327. Het Bureau of Navigation was verantwoordelijk voor onder andere de training van manschappen, en het bijhouden van de verschillende koolstations voor de vloot.

³⁷ Navy Department, *Annual Reports 1898*, 327 (mijn cursivering).

McNair was bovendien in het bijzonder dankbaar voor de diensten van het trainingsschip USS Amphitrite. Toen de oorlog met Spanje uitbrak werden 45 matrozen van dit schip aan boord van de belangrijkste eskaders gestationeerd; zij waren opgeleid tot zogeheten *gun captains*.³⁸ Maar niet alleen de gun captains werden geprezen voor hun prestaties. In 1897 waren er nieuwe reglementen opgesteld voor de bemanningen van alle oorlogsschepen die het aantal trainingen verdubbelden, en de instructies moesten verduidelijken.³⁹ In de ogen van de McNair was door de combinatie van de speciale scholing van gun captains aan boord van de Amphitrite en de vernieuwde training de Amerikaanse marine een strijdmacht van geoefende scherpschutters. De kanonniers schoten dan in de praktijk minder zuiver en sneller dan tijdens de training, maar de Spanjaarden waren verslagen, daar ging het om.

Bij dit beeld moet echter ook een kanttekening worden geplaatst. Ten eerste waren de gun captains niet op alle schepen gestationeerd. Ten tweede was de kwalificatie van een matroos als gun captain geen garantie voor een ijzeren discipline of succes. Een voorbeeld hiervan is de matroos T.J. Furey, die op 6 juni 1898 aan boord van de USS Massachusetts deelnam aan het bombarderen van de forten en artilleriestellingen bij Santiago de Cuba. Hij kwam op rapport '[...]for firing carelessly and without proper attempt at pointing [het kanon]'.⁴⁰ Furey werd waarschijnlijk betrapt omdat het bombarderen van Santiago verre van een hectische bezigheid was. Het was niet te vergelijken met een zeeslag tussen twee vloten; de vijandelijke artillerie kon de Massachusetts onmogelijk raken, en er werd alleen geschoten door de kanonnen aan de stuurboordzijde van het schip.⁴¹ De bemanning aan de bakboordzijde van het schip had dus de mogelijkheid om het verloop van het bombardement te bekijken, en mogelijk dus ook Furey en zijn roekeloze vuur in actie te zien. Tijdens een zeeslag waarin het schip daadwerkelijk risico liep geraakt te worden zou dit waarschijnlijk niet zijn gebeurd. Er is geen garantie dat er meer gun captains zoals Furey waren die in het heetst van de strijd niet betrapt werden op hun roekeloze vuur.

---

³⁸ Navy Department, *Annual Reports 1898*, 326. Gun captains moesten niet alleen dienstdoen als schutters, maar zouden in geval van nood leiding moeten kunnen geven aan de gehele bemanning van een kanon. De minder getrainde bemanningsleden moesten zich richten op het laden van het geschut en het aanreiken van munitie.

³⁹ *Ibidem*, 327.

⁴⁰ United States Navy Department, *Appendix of the Bureau of Navigation for the year 1898* (Washington 1898), 440.

⁴¹ Navy Department Bureau of Navigation, *Appendix for the year 1898*, 439-440.

Ten derde waren die reglementen uit 1897 niet het panacee dat werd beloofd. Ze waren in de eerste plaats bedoeld als aanvulling op de al bestaande *subcaliber practice*.⁴² Deze oefeningen werden al standaard op elk schip uitgevoerd, want de oefenlopen waren gemakkelijk te monteren.⁴³ Maar het geluid, de rook en de terugslag van subcaliber practice waren natuurlijk niet te vergelijken met het afvuren van een kanon op volle kracht. Om te oefenen met artillerie op volle kracht waren de aanvullende oefeningen in 1897 opgesteld.

De verschillende soorten oefeningen die in deze reglementen werden opgesteld, zouden nog ver na 1903 nog leidend blijven voor de marine. Het is daarom noodzakelijk de soorten oefeningen te beschrijven. Er werd in deze reglementen voor training onderscheid gemaakt tussen zogenaamde *sea practice* die zes keer per jaar moest plaatsvinden, en *record practice*, slechts een keer per jaar. Die eerste vorm van training, *sea practice*, was ‘intended to simulate, as nearly as possible, the conditions of battle[...]’.⁴⁴ Hierbij werd door meerdere stukken geschut geschoten op een doelwit op volle zee, op een afstand van 800 tot 3000 yards, op een snelheid van minstens acht knopen.⁴⁵ Alle gegevens over deze oefeningen was bedoeld voor het schip, en werd verder niet naar het Bureau of Navigation gestuurd.⁴⁶ Observatie van het vuur van de artillerie moest vanaf het vurende schip gebeuren, met verrekijkers en telescopen; het was dus moeilijker om het vuur te corrigeren, maar in een echte zeeslag zou dit ook het geval zijn. En in een echte zeeslag zou het doelwit ook bewegen, net zoals bij de *sea practice*.

De *record practice* was eenvoudiger van opzet. Hierbij werd een doelwit met een anker op zee uitgezet en kon het dus niet afdrijven. Twee boten met officieren, op veilige afstand, moesten vervolgens het vuur observeren, en noteren welke schoten doel troffen.⁴⁷ Bij deze oefening vuurde elk kanon afzonderlijk, dus zonder salvo’s van andere kanonnen, om zuivere data te verzamelen. Maar bij een echte zeeslag zou er juist wel in salvo’s gevuurd worden. Bij snel vurend geschut werd alleen gekeken of het eerste en het laatste schot in een reeks van tien schoten doel troffen.⁴⁸ De data van deze oefeningen werd wel naar het Bureau of Navigation verzonden. Het probleem van deze aanpak was dat het Bureau een oordeel moest vellen over

---

⁴² Bij deze oefeningen werd op een kanon een lichtere loop gemonteerd, zodat er met speciale lichte oefengranaten kon worden geschoten zonder een volle lading kruit te gebruiken of de loop te verslijten. Bron: Edward W. Eberle, *Gun and Torpedo Drills for the United States Navy* (Annapolis 1900), 208-2012.

⁴³ Eberle, *Gun and Torpedo Drills*, 209.

⁴⁴ A.S. Crowninshield, *Regulations for Target Practice 1897* (Washington 1897), 3.

⁴⁵ Crowninshield, *Regulations*, 3.

⁴⁶ *Ibidem*, 4.

⁴⁷ *Ibidem*.

⁴⁸ Crowninshield, *Regulations*, 5. Met snel vurend geschut wordt hier niet naar mitrailleurs verwezen, maar naar kanonnen die elke 20 seconden konden vuren.

de accuratesse van de kanonnières, gebaseerd op oefeningen die weinig overeenkwamen met een echte zeeslag. Dit verklaart ook de discrepantie tussen de prestaties van de kanonnières tijdens de oefeningen, en tijdens de oorlog met Spanje.

Het Navy Department was echter tot 1900 volledig overtuigd van de geschiktheid van het bestaande trainingssysteem, mede door de overwinning op Spanje. Er werd verder niet met een kritisch oog gekeken naar de training en ook niet naar de gun captains. De focus lag daarentegen grotendeels op drie andere mankementen die na de oorlog met Spanje duidelijk waren geworden.

Ten eerste bestond de mogelijkheid simpelweg niet om de afstand tot het doelwit nauwkeurig te bepalen. Tijdens de slag bij Manilla was bij wijze van experiment een elektrische *range finder* geïnstalleerd op de USS Olympia, maar dit apparaat kreeg kortsluiting zodra de slag begon⁴⁹. Er werd besloten deze experimenten te staken, ondanks het feit dat meerdere kapiteins na hun ervaringen tijdens de oorlog met Spanje om range finders vroegen.⁵⁰ Volgens Lieutenant-Commander Norris, van de USS Boston bleek het dat ‘a considerable number of the shots apparently fell short. Had the ship been provided with a range finder the effectiveness of the firing would have been somewhat increased.’⁵¹

Het tweede punt was de hoeveelheid rook die vrijkwam bij het schieten. Ondanks het feit dat de Amerikaanse marine sinds 1896 beschikking had over een eigen *smokeless gunpowder* van Amerikaanse makelij moesten onder andere de USS Olympia en de USS Petrel tijdens de slag bij Manilla meerdere keren het vuren staken vanwege de kruitrook.⁵² Zij maakten nog gebruik van het oude kruit dat veel rook gaf, en het zicht belemmerde.⁵³ Toen de oorlog uitbrak was er nog niet voldoende nieuw kruit geproduceerd om de volledige vloot er mee uit te rusten.

---

⁴⁹ Een range finder is een instrument om de afstand tot het doelwit van het schip of kanon te meten, zodat het vizier hierop kan worden ingesteld. Bron: Friedman, *Naval Firepower*, 4.

⁵⁰ Navy Department, *Annual Reports 1898*, 314. Het Bureau of Equipment had als verantwoordelijk de uit

⁵¹ Navy Department Bureau of Navigation, *Appendix for the year 1898* (Washington 1898), 84.

⁵² Kruit dat, in tegenstelling tot traditioneel buskruit, geen grote hoeveelheden zwarte bijtende rook achterliet. Niet alleen op zee was smokeless powder een factor. Tijdens de gevechten op Cuba tussen de Spaanse en Amerikaanse legers konden de Spanjaarden met hun moderne Mauser-geweren met smokeless powder zich verschuilen in de jungle en met gemak vuren op de Amerikanen die grotendeels bewapend waren met enkelschots Springfield-karabijnen die nog wel gebruik maakten van black powder-buskruit. De grote rookwolken van de het Amerikaanse vuur maakten van de Amerikanen een makkelijk doelwit. Zie: Theodore Roosevelt, *The Rough Riders* (New York 1899), 87, 97 en James C. Bradford, *America, Sea power, and the World* (Hoboken New Jersey, 2016), 84.

⁵³ United States Navy Department Bureau of Navigation, *Appendix of the Bureau of Navigation for the year 1898* (Washington 1898), 74, 80.

Het derde gemis was het gebrek aan vizieren voor de kanonnen. Het meeste geschut was slechts uitgerust met *bar sights*, en slechts enkele hoofdbatterijen aan boord van vlaggenschepen, zoals bij de USS Olympia, waren uitgerust met telescopische vizieren.⁵⁴

Deze drie problemen werden in de jaren na de oorlog geleidelijk opgelost, behalve dan het gemis van een range finder. Ondanks dat er meerde modellen van buiten- en binnenlandse makelij werden aangeschaft en uitgetest, was er in juni 1903 nog steeds geen model goedgekeurd voor algemeen gebruik op zee.⁵⁵

Het probleem van de kruitrook werd langzaam, en slechts deels, opgelost. Ook al was de productie van smokeless powder in 1899 al op zo'n niveau dat er grote voorraden waren aangelegd in magazijnen bij de marinebases in Norfolk en San Francisco hadden in het jaar daarop slechts drie schepen van de vloot de volledige overstap gemaakt naar het nieuwe kruit.⁵⁶ Er werd zelfs besloten om ook particuliere bedrijven het kruit te laten produceren en de productie niet langer intern te houden bij fabrieken van de marine zelf, omdat er meer vraag naar was.⁵⁷ In 1901 beklagde het hoofd van het *Bureau of Ordnance* er zich nog over dat voor de zwaarste kanonnen voor het afvuren van hun granaten nog altijd afhankelijk waren voor een kleine lading van het oude kruit.⁵⁸ De meest moderne en zware slagschepen moesten dus gevechtsacties en trainingen uitvoeren met het oude kruit, met rookwolken en slecht zicht als gevolg.

Het installeren van betere vizieren van de kanonnen was ook een geleidelijk proces, maar dit verliep wel goed. Al in 1899 waren alle kanonnen van 4 tot en met 6 inch uitgerust met zowel telescopische vizieren als *bar sights*.⁵⁹ Twee jaar later werd dit uitgebreid naar '[...] all guns of and above 4 inches in caliber are supplied with telescope sights in addition to open-bar sights[...]'.⁶⁰ Het jaar daarop werd elk kanon zelfs met dubbele vizieren uitgerust; een bar

---

⁵⁴ Bar sights zijn vizieren zonder een telescoop of lens. Het richten van het geschut en het beoordelen van de schoten moest met het blote oog gebeuren (tenzij een officier in de mast van het schip klom met een verrekijker), tot alle vizieren met zo'n kijker werden uitgerust. Bron: Musicant, *Empire by Default*, 225.

⁵⁵ United States Navy Department, *Annual Reports of the Navy Department for the year 1903* (Washington 1903), 679.

⁵⁶ Zie: United States Navy Department, *Annual Reports of the Navy Department for the year 1899* (Washington 1899), 30 en United States Navy Department, *Annual Reports of the Navy Department for the year 1900* (Washington 1900), 13.

⁵⁷ *Annual Report 1900*, 571.

⁵⁸ United States Navy Department, *Annual Reports of the Navy Department for the year 1901* (Washington 1901), 706. Het Bureau of Ordnance was het departement dat als beleidsgebied de bewapening van de vloot had.

⁵⁹ United States Navy Department, *Annual Reports of the Navy Department for the year 1899* (Washington 1899), 513.

⁶⁰ Navy Department, *Annual Reports for the year 1901*, 638.

sight en een telescopisch vizier aan de linker- en de rechterzijde, voor het geval er een defect ontstond.⁶¹

Behalve het oplossen van deze problemen ging het Navy Department tot eind 1900 op het gebied van training voor scheepsartillerie verder met hetzelfde beleid als tijdens en voor de oorlog met Spanje. Aan de training werd inhoudelijk niets veranderd, er werden slechts hervormingen ingevoerd op het gebied van kruit en vizieren. En hoe goed de schutters op papier ook waren opgeleid, het ouderwetse kruit en de invloed van de record practice maakten de Amerikaanse kanonnier tot beslist geen scherpschutter.

Pogingen om de training te verbeteren, 1900-1903

De omslag kwam echter in 1900, toen er weer een jaarverslag werd geschreven door het Navy Department. Op dat moment waren er in feite drie plekken waar een matroos in de US Navy opgeleid kon worden tot artillerist; aan boord van het schip waar een matroos deel uitmaakte van de bemanning, aan boord van de USS Amphitrite waar alleen de gun captains werden opgeleid en aan land bij de scheepswerf van de marine in Washington.⁶²

Het belang van de training werd nu ook ingezien door het hoofd van het *Bureau of Navigation*, A.S. Crowninshield. In zijn rapport van 1900 wilde hij sterk benadrukken hoeveel belang hij hechtte aan de schutterstraining voor de marine. 'It is in volume accuracy and speed of gun fire [...] and it is through excellence in this respect that a vessel or fleet wins. This branch of our training should be encouraged *even to the detriment of any other*.'⁶³

Ondanks dat het belang van die training werd ingezien, was er financieel gezien voor de marine geen mogelijkheid voor nog een gespecialiseerde training, of een uitbreiding van de bestaande training. De andere taken van het Bureau of Navigation en de fiscale druk daarvan hadden de inspanningen voor de artillerietraining verminderd.⁶⁴ Ondanks de wens om op meerdere ankerplaatsen een speciaal trainingsschip voor een gunnery school aan te laten meren, was dit onmogelijk gebleken. Er waren simpelweg te weinig geschikte schepen in dienst, en de Filipijns-Amerikaanse oorlog nam tijd, geld en aandacht van de marine in beslag. In plaats daarvan werd er met de hulp van de ervaren bemanning van de Amphitrite een algemene

---

⁶¹ United States Navy Department, *Annual Reports of the Navy Department for the year 1902* (Washington 1902), 587.

⁶² United States Navy Department, *Annual Reports of the Navy Department for the year 1900* (Washington 1900), 7.

⁶³ Navy Department, *Annual Reports for the year 1900*, 458, [mijn cursivering].

⁶⁴ Ibidem.

training voor geschut voor alle marineschepen in de vaart opgesteld.⁶⁵ Die algemene training werd met General Order Number 9 officieel beleid voor de marine.⁶⁶

De inhoud van het General Order werd gereproduceerd in een instructieboek voor oefeningen met geschut en torpedo's.⁶⁷ Bevelhebbers van eskaders moesten er op toezien dat schepen in hun eskader allemaal minstens één keer de cursus 'Gunnery Instruction' doorliepen.⁶⁸ Dit was deels om ongetrainde delen van de bemanning te laten oefenen met de artillerie, maar vooral om te bepalen welke bemanningsleden van het schip de aanleg hadden om de vaste scheepskanonniërs, de zogeheten *gun-pointers* te worden. De training was meer een selectiemiddel voor verdere training van kanonniërs dan een maatregel om de prestaties van alle kanonniërs te verbeteren.

In deze training werden de beste schutters van een eerste ronde van subcaliber schietoefeningen voorlopige *gun-pointers* benoemd. Zij moesten daarna op de betrekkelijk korte afstand (2000 yards) nog een oefenronde met een 'gewone' lading in het kanon zouden doorlopen om te bepalen of zij konden doorstromen naar de school voor *gun captains*.⁶⁹ Ten slotte zou er nog een laatste oefening plaatsvinden, waarin elke batterij geschut weer op 2000 yards moest vuren. Alleen deze laatste oefening werd meegenomen in de beoordeling van alle kanonniërs samen, door naar het percentage treffers te kijken van de laatste oefening.⁷⁰ Twee van deze drie oefeningen werden dus niet gebruikt om het niveau van de schutters te toetsen, maar slechts om te bepalen welke schutters van de bemanning de besten waren, zonder de resultaten te vergelijken met bijvoorbeeld andere schepen in het eskader.

Verder zou de bemanning scherp worden gehouden met maandelijks oefeningen met de subcaliber-lopen, en de reguliere oefeningen die in 1897 waren opgesteld. Een schip dat deze speciale instructie cursus voor nieuwe bemanningen gaf, hoefde voor de rest van het jaar slechts een record practice te houden en vier sea practices, en niet de zes sea practices zoals opgesteld in de reglementen van 1897.⁷¹

Op het eerste gezicht lijkt dit alles een redelijke methode om *gun-pointers* te trainen, en mogelijke *gun captains* te rekruteren. Bovendien werd er volgens deze reglementen wel gebruik

---

⁶⁵ Navy Department, *Annual Reports for the year 1900*, 458.

⁶⁶ Ibidem.

⁶⁷ Dit is het al eerder geciteerde werk van Eberle, *Gun and Torpedo Drills*.

⁶⁸ Eberle, *Gun and Torpedo Drills*, 202.

⁶⁹ Ibidem, 202.

⁷⁰ Ibidem, 204.

⁷¹ Ibidem, 202.

gemaakt van volledige munitie, hoewel wel in combinatie met subcaliber-lopen. Maar hier zijn twee kanttekeningen bij te plaatsen. Ten eerste moesten er alsnog rekruten op de gunnery school aan boord van de Amphitrite worden geweigerd, op basis van slechte prestaties en zelfs leeftijd.⁷² Als selectieprocedure voor gun captains voldeed de training dus niet aan alle eisen.

En ten tweede werd het General Order niet overal ingevoerd, ondanks de belofte van het Bureau of Navigation. In 1901 werd in het jaarverslag toegegeven dat het niet was gelukt het General Order in te voeren; in plaats daarvan werd overwogen om de training alleen in te voeren bij schepen die nieuw in de vaart kwamen met een kersverse bemanning, en die nog niet waren toegewezen aan een specifiek eskader.⁷³ De hoop dat alle bemanningen van de Amerikaanse marine op dezelfde manier zouden worden getraind met het geschut was dus al vervlogen. Schepen die al voor het jaar 1901 in dienst waren gekomen hanteerden niet het General Order voor de training, of de bemanning nu grotendeels uit veteranen of verse rekruten bestond.

De General Order gold dus niet voor alle schepen, en was niet ‘general’ te noemen. Bovendien nam het General Order de plaats in van twee sea practices bij de schepen waar het wel was ingevoerd: en juist deze oefeningen waren een betere training voor de kanonnières. Het selecteren van gun captains, die slechts op papier de crème de la crème der kanonnières vormden, kreeg dus voorrang boven het drillen van alle kanonnières, en het verbeteren van de prestaties van alle schutters in de vloot.

Er kwam uit onverwachte hoek kritiek op het Bureau of Navigation, namelijk door het hoofd van het Bureau of Ordnance, Charles O’Neil. De kritiek bestond uit twee cruciale punten.

Ten eerste was de Amerikaanse marine technologisch gezien goed uitgerust, maar alle technische hulpstukken en verfijnde wapens zouden de marine niet baten tenzij de mannen die het moesten bedienen een ‘highly trained body of men who can utilize them to the very best advantage’ waren.⁷⁴ Om de bemanningen goed te trainen was langdurige en zorgvuldige training nodig, ‘which can only be arrived at by a large expenditure of money for target practice. Subcaliber practice is useful in its way, but it is not sufficient[...]’.⁷⁵ Volgens O’Neil moesten de kanonnen onder ‘service conditions’ worden gebruikt, dus met een volle lading kruit, met

---

⁷² Navy Department, *Annual Reports for the year 1900*, 541. Er waren in 1900 meerdere matrozen cursisten die de 50 al waren gepasseerd; zij zouden snel met pensioen gegaan, en deze manschappen nog trainen was een slechte investering van de beperkte middelen van de Amphitrite.

⁷³ United States Navy Department, *Annual Reports of the Navy Department for the year 1901* (Washington 1901), 513.

⁷⁴ Navy Department, *Annual Reports for the year 1901*, 652.

⁷⁵ *Ibidem*.

echte munitie, en door daadwerkelijk gevechtssomstandigheden na te bootsen.⁷⁶ O'Neil en het Bureau waren meer dan bereid om voldoende munitie te garanderen, zodat er minder gefocust zou hoeven te worden op subcaliber practice. Ten tweede had O'Neil ook kritiek op de 'stress [...] ordinarily laid upon rapidity of fire'.⁷⁷ 'The gun captain who preserves his composure and fires to makes hits is a better man than the one who simply fires the greatest number of rounds.'⁷⁸

Hier legde O'Neill de grote zwakke plek van de vloot bloot. De overwinning op Spanje was geen kwestie van nauwkeurig vuur geweest, maar een hectisch spervuur op een zwakke tegenstander waarbij uiteindelijk genoeg granaten doel troffen. Dat geloof in snelvuur was sinds de oorlog niet verdwenen uit de doctrine van de vloot. Maar in een oorlog met een meer geavanceerde vloot zou die focus op spervuur niet garant staan voor nog een zege. En de combinatie van een geloof in snelvuur, en tegelijkertijd de kosten van de trainingen willen drukken door geen volle munitieladingen te gebruiken was in de ogen van O'Neil funest. Zelfs al zou het munitie en nieuwe lopen voor het geschut kosten door het vele vuren op volle kracht, de training moest de bemanningen voorbereiden op een echte strijd.⁷⁹ We zien hier dus een tweedeling; enerzijds leek de training deels op een echte strijd, namelijk de oorlog met Spanje. Maar tegelijkertijd was deze training geen goede voorbereiding op een tegenstander die beter opgewassen zou zijn tegen de Amerikaanse vloot vanwege de focus op spervuur. En daarbij werd er dus niet geoefend met volle ladingen munitie, waardoor de training ondanks het spervuur toch niet op een echte oorlogssituatie leek.

Het jaar daarop was er een nieuwe president, en bovendien een nieuwe Secretary of the Navy aangesteld.⁸⁰ John D. Long, de vroegere superieur van president Theodore Roosevelt, was vervangen door William Moody. Hij opende zijn eerste jaarverslag met een duidelijke doelstelling voor de marine.

The task which is employing the highest energies of the Navy, and receiving the greatest attention from the heads of bureaus [...] is the work of training. To the development of the greatest

---

⁷⁶Navy Department, *Annual Reports for the year 1901*, 652.

⁷⁷ Ibidem.

⁷⁸ Ibidem.

⁷⁹ Ibidem.

⁸⁰ De jaarverslagen van het Navy Department eindigden steeds in juni van dat jaar. Dus ondanks dat Theodore Roosevelt al in 1901 president werd, werd het eerste jaarverslag van zijn ambtstermijn pas in 1902 geschreven.

efficiency in all branches of the service the attention, zeal, and thought of those in charge mainly directed. *This is an era of training.*⁸¹

Met het oog op training werd het opleiden van gun captains voortgezet, op een nieuw schip.⁸² Verder waren de standaardoefeningen voor geschut ook aangepast, onder leiding van Lieutenant-Commander A.P. Niblack.⁸³ De hoop was dat onder zijn leiding de nieuwe oefeningen zouden worden ontwikkeld, maar zonder dat er op volle lading zou moeten worden geschoten. Hier werd nog steeds huiverig over gedaan, vanwege het verbruik van munitie en het verslijten van kanonnen. Om het verbruik van munitie voor schietoefeningen te beperken zou er meer gebruik worden gemaakt van subcaliber practice, gecombineerd met ‘machines for teaching aiming and pointing [...] giving manual dexterity in all the details of handling ammunition loading, training, pointing and firing.’⁸⁴ Hoogstwaarschijnlijk is dit een verwijzing naar een zogeheten *dotter device*, een uitvinding van kapitein Percy Scott van de Britse *Royal Navy*.⁸⁵ In 1901 waren namelijk tien van die uitvindingen aangeschaft door het Bureau of Navigation.⁸⁶

De focus moest vooral blijven op subcaliber oefeningen gecombineerd met mechanische hulpstukken die geen munitie verbruikten zoals het dotter device, aangevuld met beperkte oefeningen met reguliere munitie op zee. De hoop was zelfs dat het munitieverbruik nog meer kon worden ingeperkt.⁸⁷ Hier is dus een verdere uitwerking van het beleid in 1901 te zien. Er moest meer worden bezuinigd, en er werd zelfs nog minder getraind met echte munitie. En van de trainingen die er werden gehouden werden alleen de gegevens verzameld van de onbetrouwbare record practice.

In 1902 werd voor het eerst het budget van de schietoefeningen (12.000 dollar) overschreden; uit noodzaak werd ook zo’n zeventuizend dollar voor het jaar 1903 verbruikt.⁸⁸ Dit geld werd niet alleen besteed aan munitie, maar ook onderhoud van de kanonnen, aanschaf

---

⁸¹United States Navy Department, *Annual Reports of the Navy Department for the year 1902* (Washington 1902), 4 (mijn cursivering).

⁸² Navy Department, *Annual Reports for the year 1902*, 402.

⁸³ Ibidem.

⁸⁴ Ibidem.

⁸⁵ Beknopt gezegd waren dit apparaten waarmee een papieren doelwit op korte afstand van de loop van een kanon kon worden gezet. Een instructeur moest het doelwit laten bewegen met behulp van een elektrische motor of met handaandrijving, en de kunst was dan voor de schutter om het doel in het vizier te houden. Als de schutter probeerde te vuren, werd door de trekker over te halen met potlood een punt of streep gezet op het doelwit.

Bron: The Dreadnought Project, ‘Dotter’ (versie 11 oktober 2018), <http://www.dreadnoughtproject.org/tfs/index.php/Dotter> (27 maart 2021).

⁸⁶ Navy Department, *Annual Reports for the year 1901*, 513.

⁸⁷ Navy Department, *Annual Reports for the year 1902*, 403.

⁸⁸ Ibidem.

van doelwitten en het uitkeren van prijzengeld voor goede schutters.⁸⁹ Om te voorkomen dat het budget weer overschreden zou worden werd voor het jaar 1904 alvast een verzoek ingediend om het budget te vertienvoudigen (120.000 dollar), maar het is waarschijnlijk ook een reden geweest om meer gebruik te maken van het dotter device en andere mechanische hulpstukken; die brachten geen verdere kosten met zich mee.⁹⁰

De onderstaande tabel laat de toegewezen hoeveelheid munitie voor de reguliere oefeningen met geschut in het jaar 1901 zien; dit is dus voor de voorgestelde bezuinigingen van 1902.

Grootte kanon	Hoeveelheid patronen voor sea practice per kanon per jaar	Hoeveelheid patronen voor record practice per kanon jaar
10, 12 en 13 inch (met reguliere munitie)	9	3
10, 12 en 13 inch (1-ponder subcaliber)	60	20
8 inch (met reguliere munitie)	12	6
8 inch (1-ponder subcaliber)	60	20
4, 5, en 6 inch. (met reguliere munitie)	18	6
4, 5 en 6 inch (1-ponder subcaliber)	60	20
3 inch. (met reguliere munitie). N.B. Met het 3 inch geschut werd niet subcaliber geoefend.	24	12

Toegewezen munitie schietoefeningen voor de vloot in 1901. Bron: Edward W. Eberle, Gun and Torpedo Drills for the United States Navy (Annapolis 1901), 209.

Zoals bekend werd alleen de data van de record practice verzameld om de nauwkeurigheid van de bemanning van het schip te registeren. Bovendien werd er in 1901 veel gebruik gemaakt van subcaliber oefeningen, die de omstandigheden van een echte zeeslag niet konden nabootsen. De aanbeveling in het jaarverslag van 1902 dat er voortaan nog minder

⁸⁹Navy Department, *Annual Reports for the year 1902*, 403.

⁹⁰Ibidem.

reguliere munitie zou kunnen worden verbruikt dankzij het dotter device en de subcaliber patronen, suggereert dat het Bureau of Navigation was getroffen door een kruideniersmentaliteit die te veel vertrouwen had in training die ontoereikend was. Deze training werd zelfs nog verder uitgekleeft ; in 1901 werd er al niet veel reguliere munitie verschoten voor oefeningen, en dit werd nog meer ingeperkt was er de wens het verbruik nog verder in te perken. Dus naast een training die niet gecentraliseerd was en er vooral op was gericht gun captains op te leiden, leken de trainingen nog minder op een gevechtssituatie door nog verder te bezuinigen op munitieverbruik.

In 1902 kwam er wederom een kritisch geluid uit het Bureau of Ordnance. Charles O'Neil plaatste vraagtekens bij de uitgaven voor de training van gun-pointers en gun captains, als er geen garantie was dat die matrozen na hun opleiding voor langere tijd in dienst zouden blijven.⁹¹ De kwalificatie van gun-pointer of captain was gewild; zulke matrozen konden een loonsverhoging van tien dollar in de maand verwachten, en goede schutters konden premies verdienen in speciale wedstrijden.⁹² Maar de opmerkingen van O'Neil doen vermoeden dat het trainen van gun captains volgens hem een verspilling van middelen was, door bijvoorbeeld de pensionering van matrozen of ongeschikte rekruten.

Innovaties in training die de nauwkeurigheid van het vuur van alle kanonnières konden verbeteren werden met wantrouwen onthaald door het Bureau of Ordnance. Er werden door O'Neil vraagtekens geplaatst bij het nieuw geïntroduceerde concept van *continuous aiming*, de methode van vuren die werd geoefend met de Dotter devices.⁹³ Desondanks beloofde hij zijn best te doen om alle kanonnen van de nieuwste elektromotoren of handaandrijving te voorzien, zodat de techniek op alle schepen geoefend kon worden.⁹⁴ Het ironische hier is dat juist continuous aiming een belangrijke verbetering van de training zou zijn, maar O'Neil liever vertrouwen op de oude onbetrouwbare record practice. Er was dus wel kritiek op het beleid van de marine, maar die was eerder te wijten aan een afkeer voor vernieuwing dan een besef van de onvolmaaktheden van de training.

---

⁹¹ Navy Department, *Annual Reports for the year 1902*, 537.

⁹² Navy Department, *Annual Reports for the year 1902*, 537.

⁹³ Waar voorheen een schot alleen werd gelost aan het einde van een rollende of stampende beweging van een schip dat meedeinde met de zee, hield continuous aiming in dat een schutter de loop van het kanon continu bijstuurde en vuurde wanneer het kanon geladen was. Dit systeem werd pas in 1905 de standaard in de Amerikaanse marine, en werd pas officieel geïntroduceerd nadat een officier, William Sims, een brief had gestuurd naar president Roosevelt omdat de Bureaus van Navigation en Ordnance weigerden zijn ideeën een kans te geven. Hij omzeilde zo de normale bureaucratische structuur. Bron: James C Bradford, *America, Sea power, and the World* (Hoboken 2016), 146.

⁹⁴ Navy Department, *Annual Reports for the year 1902*, 537-538.

In 1903 werden de gebeden van O'Neil deels verhoord. Voortaan zouden alle oefeningen met een lading smokeless powder worden gehouden.⁹⁵ Waar eerst het oude kruit nog werd gebruikt, kon er nu worden vastgesteld dat de vloot trainingen uitvoerde met het materieel dat ook in een oorlog zou worden gebruikt. Maar tegelijkertijd werd het aantal trainingen ook verminderd naar slechts twee keer per jaar, een record practice en een sea practice.⁹⁶ Het lijkt haast symbolisch voor de Amerikaanse marine; voor elk beetje vooruitgang moest ook wat worden ingeleverd. Maar niet alleen werden het aantal trainingen verminderd, ook werd er gesleuteld aan de inhoud.

De record practice voor geschut vanaf acht inch werd nu gehouden door te richten op een canvas doelwit van vijf bij zes meter. De kanonnen moesten per stuk vuren, en dus niet langer per batterij, terwijl in een echte zeeslag juist per batterij werd geschoten.⁹⁷ Maar er was ook sprake van een lichte verbetering. Per kanon zouden nu permanent drie gun-pointers zijn gestationeerd, zodat een kanon altijd gegarandeerd was van een scherpschutter, zelfs al zou een schutter gewond raken of sneuvelen.⁹⁸

Maar over de gehele linie gekeken waren de trainingen verslechterd. De oefeningen voor het grote geschut zouden plaatsvinden op een afstand van een zeemijl, dus ruwweg 2000 yards.⁹⁹ Ondanks de vijf jaar die waren verstreken was de training nog steeds vastgeroest in de triomfantelijke stemming van de oorlog met Spanje. Er werd nog steeds op relatief korte afstand geoefend. Bovendien was de nadruk op de snelheid van het vuren zelfs vergroot, ondanks de bezwaren van O'Neil. Van de bemanningen van middelzware kanonnen van zes inch werd bijvoorbeeld verwacht dat er elke tien seconden geschoten zou worden, in plaats van de oude snelheid van elke veertig seconden.¹⁰⁰ Dit werd gerechtvaardigd met statistieken die wezen op een toename in het aantal treffers.¹⁰¹ Maar die treffers waren dus behaald tijdens de record practice op redelijk korte afstand en waarschijnlijk met subcaliber munitie, in omstandigheden die niet een echte zeeslag simuleerden.

De staat van de kanonnierstraining in de Amerikaanse marine was in de jaren na de oorlog met Spanje eigenlijk verslechterd. Er werd minder getraind, de omstandigheden van de

---

⁹⁵ Dit werd dus echter wel pas twee jaar na de aanbevelingen van O'Neil in 1901 ingevoerd. United States Navy Department, *Annual Reports of the Navy Department for the year 1903* (Washington 1903), 24.

⁹⁶ Navy Department, *Annual Records for the year 1903*, 24, 699.

⁹⁷ Navy Department, *Annual Records for the year 1903*, 26.

⁹⁸ Ibidem.

⁹⁹ Ibidem, 25.

¹⁰⁰ Ibidem, 26.

¹⁰¹ Ibidem.

training leken niet op een oorlogssituatie waardoor de resultaten van de training een papieren werkelijkheid voorstelden en de training bood oplossing voor de gebreken die na de oorlog met Spanje waren onthuld. Er werd op te korte afstanden geschoten bij het oefenvuur, het vuur moest sneller dan eerst, en ondanks het succesvolle systeem voor het trainen van gun captains konden daar niet altijd de vruchten van worden geplukt vanwege het afzwaaien van bemanningsleden; bovendien waren die gun captains geen garantie voor nauwkeurig vuur. Het vergroten van de schootsafstand werd niet nagestreefd, wat nog deels te verklaren was door het gebrek aan geschikte range finders. Maar het meest treffende voorbeeld van falend beleid was nog wel de bezuinigingsmaatregel die het aantal trainingen beperkte, en het verbruik van echte munitie opving met subcaliber oefeningen. Aangezien de Amerikaanse marine sinds 1898 niet feitelijk beter was gaan schieten, is het maar goed dat de Venezuelacrisis van 1903 niet in een oorlog met Duitsland of een andere Europese grootmacht uitliep. Een oorlog tegen een andere moderne vloot had heel anders kunnen eindigen dan de Spaanse oorlog.

Conclusie

De Amerikaanse marine voerde na de oorlog met Spanje maar mondjesmaat hervormingen door, die bovendien al langer een aandachtspunt waren geweest en dus uit de ervaringen van de oorlog voortkwamen. Hoewel er wel enkele veranderingen werden doorgevoerd bleef de kern van de kanonnierstraining eerst onveranderd, om daarna zelfs te verslechteren. Mede door de oorlog met Spanje bleef er een vertrouwen bestaan in snelvuur op relatief korte afstand, wat ook werd gereflecteerd in de training. De vuursnelheid werd in de loop der jaren zelfs steeds meer opgevoerd. Bovendien werd het aantal trainingen voor de kanonniers steeds meer beperkt, deels vanwege bezuinigingen maar ook deels door het vertrouwen in de ontoereikende trainingen en datavergaring, die een vertekend beeld gaven van de Amerikaanse marine.

Dit onderzoek vult een duidelijk hiaat aan in de historiografie over de Amerikaanse marine in de 1898-1903. Er is veel aandacht besteed aan de bouw van de marine in de jaren '90 van de negentiende eeuw, en het is belangrijk dat er ook aandacht wordt besteed aan de stand van de marine na de Spaanse oorlog. Juist omdat het geschut zo'n essentieel onderdeel is van elke marine is het vreemd dat de huidige historiografie de indruk wekt dat er in de bestudeerde jaren niets is veranderd; de focus ligt vaker op de stoomturbines of de komst van de dreadnoughts. Uit dit onderzoek is gebleken dat er wel degelijk aandacht was voor de gebreken van de vloot, alleen werden die niet opgelost. Al met met werd de Amerikaanse marine na de oorlog met Spanje wel deels verbeterd, maar werden deze verbeteringen tenietgedaan door bezuinigingen op trainingen die voor de oorlog al gebrekkig was, en dat in de daaropvolgende jaren ook bleef.

Wat betreft de methodiek was dit onderzoek goed uitvoerbaar, hoewel er altijd ruimte is voor verbetering. De jaarlijkse rapporten van de Secretary of the Navy zijn uitputtend, maar geven natuurlijk ook maar een globaal beeld. Het lezen van individuele verslagen van de bevelhebbers van eskaders of schepen zal ongetwijfeld nog meer informatie opleveren over de kanonniers, maar deze bronnen waren simpelweg niet beschikbaar. Een andere nuttige aanpak zou het doornemen van correspondentie tussen de verschillende Bureau Chiefs, de president en de Secretary of the Navy zijn, om de debatten binnen het marine-establishment te bestuderen.

Om tot een completer beeld te komen van de gehele Amerikaanse marine, dus meer dan alleen het geschut, zou het ook interessant zijn om onderzoek te doen naar de ontwikkeling van het torpedowapen of de experimenten met verschillende soorten pantserplaten voor de

slagschepen en kruisers. Nog interessanter zou het vergelijken van de Amerikaanse trainingsprogramma's voor kanonnières te vergelijken met bijvoorbeeld de Duitse varianten, om zo ook met meer nauwkeurigheid de Duitse en Amerikaanse vloot met elkaar te kunnen vergelijken. Iets anders dat in mijn onderzoek niet naar voren kwam, is de ontwikkeling van nieuwe soorten munitie om pantserplaten van vijandige schepen te doorboren.

Waar in de jaarverslagen de vloot werd afgeschilderd als een almachtige verzameling oorlogsschepen met scherpschutters als bemanning, geven de feitelijke trainingen een ander beeld. Ondanks pogingen om de kanonniërstraining te centraliseren en voor de hele marine te standaardiseren, was het in 1903 vooral gelukt om sterk op trainingen te bezuinigen en de vloot minder nauwkeurig te maken.

Literatuurlijst

Primaire bronnen:

United States Navy Department, *Appendix of the Bureau of Navigation for the year 1898* (Washington 1898).

United States Navy Department, *Annual Reports of the Navy Department for the year 1898* (Washington 1898).

United States Navy Department, *Annual Reports of the Navy Department for the year 1899* (Washington 1899).

United States Navy Department, *Annual Reports of the Navy Department for the year 1900* (Washington 1900).

United States Navy Department, *Annual Reports of the Navy Department for the year 1901* (Washington 1901).

United States Navy Department, *Annual Reports of the Navy Department for the year 1902* (Washington 1902).

United States Navy Department, *Annual Reports of the Navy Department for the year 1903* (Washington 1903).

Secundaire literatuur:

Bradford, James C., *America, Sea power, and the World* (Hoboken 2016).

Chesneau, Roger, Eugène M. Koleśnik, en N. J. M. Campbell (red.), *Conway's all the world's fighting ships, 1860-1905* (New York 1979).

Crowninshield, A.S., *Regulations for Target Practice 1897* (Washington 1897).

Eberle, Edward W., *Gun and Torpedo Drills for the United States Navy* (Annapolis 1900).

Friedman, Norman, *Naval Firepower- Battleship Guns and Gunnery in the Dreadnought Era* (Barnsley 2013).

Lenz, Lawrence, *Power and Policy: America's First Steps to Superpower, 1889-1922* (New York 2007).

McBride, William M., *Technological Change and the United States Navy, 1865-1945* (Baltimore 2000).

Miller, Nathan, *The United States Navy: A history* (Annapolis 1997).

Musicant, Ivan, *Empire by Default: The Spanish-American War and the Dawn of the American Century* (New York 1998).

Nolan, Mary, *The Transatlantic Century, Europe and America 1890-2010*, (Cambridge 2012).

Roosevelt, Theodore, *The Rough Riders* (New York 1899).

Silbey, David, *A War of Frontier and Empire, The Philippine-American War, 1899-1902*, (New York 2008).

The Dreadnought Project, 'Dotter' (versie 11 oktober 2018), <http://www.dreadnoughtproject.org/tfs/index.php/Dotter> (27 maart 2021).

Wolters, Timothy S., 'Recapitalizing the Fleet: A Material Analysis of Late-Nineteenth-Century U.S. Naval Power', *Technology and Culture* 52 (2011) 1, 103-126.